Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΓΟΛΓΟΘΑΝ

Ἤσουν βουνὸ καὶ ταπεινὸ καὶ στεῖρο
καὶ εἰς τὰ ἔρημα πλευρά σου γύρω
μόλις ἐφύτρωναν φτωχὰ χορτάρια.

Ἡ φρίκη στὴν κορφή σου τριγυρνοῦσε
καὶ πόδι καθαρὸ δὲν ἐπατοῦσε,
τὰ ματοκυλισμένα σου λιθάρια.

Ἤσουν σπαρμένο μὲ ληστῶν κρανία
βογγοῦσε θάνατος καὶ ἁμαρτία
μέσ' στὸν ἀφωρεσμένο σου ἀγέρα.

Μὰ φορτωμένος τὸν Σταυρὸ στὸν ὦμο,
ὡσὰν ληστής, τὸν φοβερό σου δρόμο
ἀνέβηκεν ὁ Λυτρωτὴς μιὰ μέρα.

Καὶ τοὐρανοῦ ἐγέλασε τὸ δῶμα
ἐπάνω εἰς τὸ ἄχαρό σου χῶμα
καὶ ἅγιασες ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη.

Γιατὶ μὲ τοῦ Χριστοῦ μας τὸ μαρτύριο
τὸ πιὸ βαθὺ καὶ ὑψηλὸ μυστήριο,
στὰ ὕψη σου, ὢ Γολγοθᾶ, ἐγίνη.

Ὢ ἅγιο βουνὸ τοῦ μαρτυρίου,
τοῦ πόνου καὶ τῆς δόξης τοῦ Κυρίου,
ποὺ ἄστραψεν ἀθάνατη ἐκεῖ πέρα!

Εἶσαι ὁ βράχος ποὺ ἡ ἀνθρωπότης
ἀνέβηκε καὶ βρῆκε τὸ Θεό της
ποὺ ἐζήτει μὲ λαχτάρα νύκτα μέρα

Τὸ ὑστερνὸ τοῦ θεανθρώπου βῆμα
ποὺ σύντριψε τὸ προαιώνιο κρῖμα
ἀντήχησε στὴν ἄκαρπή σου πλάτη.

Ἐκεῖ μέσ' στὴν πνοὴ ἀγάπης θείας,
στοργῆς, φιλανθρωπίας καὶ θυσίας,
μέσ' στοὺς αἰῶνας ἔρριξε τὸ μάτι.

Κι' ἐνῷ τοῦ ἐβασάνιζαν τὸ σῶμα
κ' ἔβρεχαν τὸ ἁγνὸ γλυκό του στόμα
μὲ ξύδι καὶ χολὴ τὰ χέρια ἀπίστου.

Ἐκεῖνος ἔβλεπεν ἑκατομμύρια
νὰ πίνουνε ζωὴν ἀπ' τὰ μαρτύρια
κι' ἀπὸ τὴ θεία στάλα τῆς πληγῆς του.

Τὸ μέλλον ἔβλεπε· καὶ τοῦ ἐφάνη
ὅτι ἀπὸ τ' ἀκάνθινο στεφάνι
τ' ἄνθη ἐφύτρωναν τῆς σωτηρίας.

Κι' ἐνῷ τριγύρω τὸν ἐβλασφημοῦσαν,
στὸ μέλλον ἤκουε ποὺ τὸν ὑμνοῦσαν
ὕμνοι εὐχαριστίας καὶ λατρείας.

Ἀγάπη ἀπ' τὰ λόγια τὰ στερνά του
ἀγάπη ἀπ' τὴν ὕστερη ματιά του
ἐχύθηκε κατὰ τὴν οἰκουμένη,

Γλυκειὰ καὶ ζωογόνος καὶ ἁγία,
κ' ἡ γῆ ἐξύπνησε μὲς στὴ μαγεία,
χαρούμενη καὶ ξαναγεννημένη.

Ὢ Γολγοθᾶ, ὁ κόσμος ὁ ἀρχαῖος
ἔδυσε πίσω σου, καὶ ἄλλος νέος
στὰ μυστικά σου ὕψη ἀναστήθη.

Ἔχει αἰσθήματα καὶ ὄνειρ' ἄλλα,
ψηλότερα, βαθύτερα, μεγάλα,
γιατὶ ἀπὸ θυσίαν ἐγεννήθη.

Καὶ πέρνει τὸν Σταυρὸ τοῦ μαρτυρίου
καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς ὑφηλίου
νικήτρια σημαία τὸν σηκώνει.

Αὐτὸς εἶναι ἀλήθεια κι' ἁγιότης,
πατρίς, ἐλευθερία κι' ἀδελφότης.
αὐτὸς τὸν νοῦν φωτίζει καὶ ὑψώνει.

Ὢ Γολγοθᾶ, κ' ὅποιος στῆς γῆς τὸν δρόμο
βογγάει μὲ μάρτυρος σταυρὸ στὸν ὦμο
σ' ἐσὲ γυρνᾷ τὸ μάτι κι' ἀνασαίνει.

Γιατὶ θωρεῖ τὴν ὑψηλὴν εἰκόνα
ἑνὸς Θεοῦ, ποῦ μὲ θνητοῦ ἀγῶνα
γιὰ τοὺς θνητοὺς εἰς τὸν Σταυρὸ πεθαίνει.

Ἀριστομένης Προβελέγγιος

ΚΑΡΤ ΠΟΣΤΑΛ

Συνδρομητήν, Λαμίαν.— Σοβαρῶς θέλετε νὰ δημοσιεύσωμεν αὐτὰ τὰ πράγματα στὸ «Μπουκέτο», ἐν ὅσῳ θίγουν τὴν κοινωνίαν τῆς Λαμίας ; Τέτοιες δημοσιεύσεις τὸ περιοδικόν μας δὲν τὰς δέχεται. Καὶ—ἐπιτρέψτε μας νὰ σας τὸ ποῦμε—κάμνετε κακὰ νὰ θίγετε τοὺς συμπολίτας σας κυρίας καὶ δεσποινίδας. Στεῖλτε κοσμ. κίνησιν νὰ τὴν δημοσιεύσωμεν. Ἄσπρην Παπαρούναν, Ναύπακτον. —Καὶ σὲ σας ἔχουμε νὰ ποῦμε τὸ ἴδιο. Σεῖς μάλιστα ἐκάματε κάτι χειρότερο. Κρυπτόμενοι ὄπισθεν τοῦ ψευδωνύμου σας ζητήσατε νὰ μας ἐξαπατήσετε καὶ νὰ δημοσιεύσωμεν ὡς κοσμ. κίνησιν δῆθεν, ἕνα χυδαῖο καὶ ἐξευτελιστικὸ σημείωμα, θίγον εὐϋπολήπτους ἀφ' ἑνὸς καὶ δυστυχεῖς ἀφ' ἑτέρου συμπατριώτας σας. Τὸ βρίσκετε ἔξυπνο αὐτό ; Εὐτυχῶς γνωρίζουμε τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα τῆς πατρίδος σας καὶ δὲν τὴν ἐπάθαμε. Φυλαμε ὅμως τὸ σημείωμά σας. Καὶ κατορθώσαμε, σχεδόν, νὰ μάθουμε καὶ ποιὸς εἶσθε. Β. Ζ. Ἀνδρίτσαιναν.— Καλομεταφρασμένα—ὁπωσδήποτε—καὶ θὰ δημοσιευθοῦν. Ποῦ μας γνωρίζετε ὅμως καὶ μάλιστα τόσο καλά ; Οὐδέποτε ἐπατήσαμεν, οὐδέποτε διήλθομεν ἐξ Ἀνδριτσαίνης. Τὸ μυστήριον εἶναι σκοτεινὸν καὶ ἡ περιέργειά μας δικαιολογημένη, ὥστε ἐλπίζομεν νὰ μας διαφωτίσετε. Σας παρακαλοῦμεν μάλιστα καὶ ἀναμένομεν ἀνυπομόνως. Μίμην Ὀρφανόν, Βιτύναν.— Καλὸ τὸ ποίημά σας, ἀλλὰ ὄχι καὶ δημοσιεύσιμον. Ἀφοῦ στιχουργεῖτε ἀμέμπτως στεῖλτε μας τίποτε καλύτερο, κάτι ποὺ νὰ ἀξίζῃ νὰ δῇ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος διὰ τοῦ «Μπουκέτου». Γ. Κοτζιούλαν, Ἄρταν.— Καλὴ ἡ μετάφρασίς σας. Θὰ δημοσιευθῇ. Σ. Κριμπαν, Μυτιλήνην.—Καλούτσικη ἡ ἠθογραφία σας, ὄχι ὅμως καὶ δημοσιεύσιμος. Μὴ πέρνετε θέματα ἀπίθανα στὸ ἑξῆς Καὶ προσέχετε ὀλίγον τὴν γλῶσσαν. Διαστρέφετε λέξεις τῆς καθαρευούσης χωρὶς λόγον, ἀφοῦ ἔχει ἀνάλογες ἡ ὡραία Ἑλληνικὴ δημώδης. Αἰκατερίνην Σολωμονίδου, Μυτιλήνην.—Σας εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Γιατὶ ὅμως μας γράφετε ὅτι ἀδιαφοροῦμε γιὰ τὶς ἐπαρχίες καὶ μάλιστα γιὰ τὴν ὡραία καὶ ποιητική σας πατρίδα ; Ἀντιθέτως αἱ ἐπαρχίαι μας ἐνδιαφέρουν πολὺ καὶ τὴν κίνησίν των παρακολουθοῦμεν. Ἰδιαιτέρως δὲ ἀγαποῦμε τὴν Μυτιλήνην καὶ τοὺς Μυτιληναίους, ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ διότι διαβάζουν κι' ἀγαποῦν τὸ «Μπουκέτο» καὶ τόσο θερμὰ ἐδέχθηκαν πέρυσι τὸν ἀντιπρόσωπό μας. Ἄλκην Αὐγερινόν, Ἐνταῦθα.—Τὸ διηγημά σας δὲν εἶναι «πολὺ χονδρό», ὅπως λέτε, ἀπεναντίας ἔχει ἀρκετὰ καλὴ περιγραφὴ καὶ τὸ μόνο του λάθος εἶναι ὅτι τὸ κύριον θέμα εἶναι δυσανάλογον πρὸς τὸ ὅλον ἔργο. Φανταζόμεθα ὅτι ἂν γράψετε μὲ περισσοτέρα προσοχὴ θὰ παρουσιάσετε καλλίτερα πράγματα.—Π. Λέδεν, Πάτρας—Κίνησις δημοσιεύεται. Ἀναστ. Παπαδόπουλον, Κυπαρισσίαν.—Τὸ ποίημά σας κοινὸν καὶ ὑστερεῖ στὴν ἐκτέλεσιν. Ἐν τούτοις ἐδῶ κ' ἐκεῖ παρουσιάζει σημεῖα ποὺ μαρτυροῦν, ὅτι ἀσφαλῶς μιὰ μέρα θὰ γράψετε καλά. Ἐν πάσῃ, περιπτώσει μὴ βιάζεστε πολὺ εἶσθε ἀκόμα τόσο νέος... Πονεμένην.—Ἡ μετάφρασίς σας καλὴ καὶ θὰ δημοσιευθῇ ἐν καιρῷ διορθουμένη. Στεῖλτε μας κι' ἄλλες. Ἀπὸ τὸ ποίημα σας δημοσιεύουμε ἐδῶ τὸ δεύτερο τετράστιχο, τὸ ὁποῖο εἶναι πάραπολὺ καλό. Τὰ ἄλλα ὑστεροῦν.

Τὸ φέρετρο εἶν' ὤμορφο κρεββάτι
Γιὰ κείνους ποὺ ἐπόνεσαν πολὺ
Γι' αὐτούς, ποὺ τὴν καρδιὰ εἶχαν γεμάτη
Καϋμοὺς ἀτέλειωτους πίκρα πολλή.

Νίκον Μυρτίαν, Ἐνταῦθα. Τὸ πεζογράφημά σας δὲν συνωδεύετο ὑπὸ τοῦ κεκανονισμένου τριδράχμου καὶ συνεπῶς δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν. Ν. Κ. Θεσσαλονίκην. Πρέπει νὰ στείλετε πρῶτα νὰ δοῦμε τί εἶνε κι' ἂν εἶνε καλὰ θὰ δημοσιευθοῦν. Δημ. Χρονόπουλον. Τὸ ποίημά σας καλὸ καὶ δημοσιεύεται ἐδῶ. Προσέχετε ὅμως στὸ ἑξῆς γιατὶ σὲ μερικὰ σημεῖα εἶνε πολὺ ἀδύνατο καὶ χάνει. Τὸ διήγημα ὄχι καὶ ἄσχημο. Δυστυχῶς ὅμως μας κατέκλυσεν ἡ πασχαλιάτικη ὕλη.

Χειμώνιασε καὶ πλάκωσαν ἄνεμοι μανιασμένοι
τὸ ξεροβόρι σφούριξε στὴ γῆ τὴν παγωμένη
καὶ ὁ χιονιᾶς ἁπλώθηκε ὅπου μπορεῖ καὶ φτάνει
ἀλλοίμονο στὰ πρόβατα ποὺ εἶν' ὄξ' ἀπὸ τὴ στάνη.
Γυμνὰ τὰ δέντρα γέρνουνε στὸ φύσημα τ' ἀγέρα
καὶ περιμένουν ζεστασιὰ ἀπὸ τὴ γῆ μητέρα.
Ἡ μάνα ὅμως πάγωσε γιατὶ παντοῦ ἁπλώνει
ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη ὁλόλευκο τὸ χιόνινο σεντόνι.

Γέρνει ὁ τσοπάνος στὴ φωτιὰ καὶ ζεστασιὰ γυρεύει,
ἐνῷ μιὰ φλόγα ζωηρὴ πηδάει καὶ χορεύει,
καὶ δίπλα ὁ μαντρόσκυλος ζέστη κι' αὐτὸς ζητάει
στὰ πόδια του ξαπλώνεται, στὰ μάτια τὸν κυττάει.
Τριζοβολᾶν τὰ κούτσουρα μὲς στὴ γωνιά τῆς στάνης
νοιώθει τὸ τριζοβόλημα, ζεσταίνετ' ὁ τσοπάνης.
Ἔξω στοιχειὰ μαλώνουνε βροντὲς κι' ἀστροποβόροι
κι' ὁ κάμπος ὅλος στρώνεται ἀπ' τοῦ Βορρηᾶ τὴν κόρη.

Δημ. Ν. Χρονόπουλος

Ι. Κουχτσόγλου. Καβάλλαν.—Ἡ μετάφρασις τοῦ Ρισπὲν πολὺ καλὴ καὶ θὰ δημοσιευθῇ. Τὰ περὶ Σαίξπηρ δὲν κάμνουν καὶ τόσο γιὰ τὸ «Μπουκέτο». Πάντως σας εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὴν καλοσύνην σας. Γ. Στρατήγης καὶ ὄχι Στρατηγῆς εἶναι ὁ γνωστός, γηραιὸς ποιητὴς τῶν «Τραγουδιῶν τοῦ Σπιτιοῦ», τῶν «Τραγουδιῶν τοῦ Νησιοῦ», τῶν «Τροπαίων» καὶ ἄλλων. Τὸν ἕτερον τὸν ἀγνοοῦμεν ἐντελῶς. Τάσ. Μιχαλακ. Πάτρας.—Τὸ ποίημά σας ὄχι τόσον ἐπιτυχές. Στεῖλτε τίποτε καλύτερον ἂν ἔχετε. Μ. Α. Λεβεντάκον, ἐνταῦθα.— Τὰ γραμμένα καὶ ἀπὸ τὰς δύο πλευρὰς τοῦ χάρτου ἔργα δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν. Ἐξ ἄλλου, ὅπως ειπαμε, ἦτο πολὺ μεγάλο καὶ τὸ «Μπουκέτο» δὲν μπορεῖ, δυστυχῶς, νὰ διαθέσῃ τόσες σελίδες. Δὲν τὸ κάμνει αὐτὸ σχεδὸν οὔτε γιὰ τὰ ξένα ἔργα, πλὴν ἐλαχίστην ἐξαιρέσεων. Ἀλεκ. Λαζαρίδην, Κρίβαν.—Εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τοὺς ὑπὲρ τοῦ «Μπουκέτου» στίχους σας. Τὸ ἕτερον ποίημα ὄχι ἐπιτυχές. Θυσιάσατε τὰς ἐννοίας χάριν τῆς ρίμας καὶ αὐτὸ ἐγένετο ἀφορμὴ ἀποτυχίας. Μιμ. Καμάρην, ἐνταῦθα.—Ὄχι ἐπιτυχὲς καὶ πολὺ ἐκτενές. Προτιματε στὸ ἑξῆς μίαν γλῶσσαν. Τὴν δημώδη, ὅταν πρόκειται περὶ διηγήματος. Πάντως σας εὐχαριστοῦμεν θερμῶς διὰ τὴν καλωσύνην ποὺ ειχατε νὰ μας στείλετε κάτι δικό σας. Π. Καμπίτσην, Πάτρας.—Τὸ 1ον καὶ 2ον ἐξηντλήθησαν. Σᾶς πολυευχαριστοῦμεν γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Κ. Γουναρόπουλον, Χαρτοὺμ (Σουντάν).—Ἐνεγράφητε γιὰ πέντε μῆνες. Σας εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Στέλλιον Βιολάντην, Ἐνταῦθα.—Σας ἀπαντήσαμε. Δ. Στάην, Ἐνταῦθα. Τὸ «Στάρι» πολὺ καλὸ καὶ θὰ δημοσιευθῇ. Χ. Δάνα, Καϊλάρια.—Τὰ ποιήματά σας παρουσιάζουν πολλὲς τεχνικὲς ἀτέλειες. Οἱ στῖχοι τους εἶναι ἀνισοσκελεῖς, οἱ ρῖμες τους λανθασμένες καὶ εἶναι γεμάτα χασμωδίες. Διαβάστε δοκίμους ποιητὰς γιὰ νὰ συνειθίσετε στὸ στῖχο. Φαννῆν Μ. Πακκῆ, Ἀλεξάνδρειαν.—Μὴν ἀνησυχῆτε καὶ αἱ μεταφράσεις σας θὰ δημοσιευθοῦν μὲ τὴν σειράν των. Δεν ξέρετε τί πληθώραν εγκεκριμένης συνεργασίας, καὶ προπάντων μεταφράσεων, ἔχομεν. Δ. Παπαδημμητρίου, Δράμαν. Ὁ διαγωνισμὸς ἢ μαλλον τὸ παιγνιδάκι ποὺ μας στέλλετε εἶναι γνωστό.—Τάσιον Δειλινόν, Βέρροιαν.—Διστυχῶς τὸ ποίημά σας εἶναι ἀποτυχημένο, τόσο ἀποτυχημένο ὥστε νὰ μὴ μπορεῖ νὰ μπῇ οὔτε στὴ στήλη αὐτή. Κ. Κουτουπίδην, Πορτ-Σάϊδ.—Εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Μπορεῖτε νὰ μας στείλετε ἀνταποκρίσεις σας σχετικῶς μὲ τὴν κίνησιν τῶν ὁμογενῶν ἐν Πόρτ-Σάϊδ—**Z. About.**— Καὶ σεῖς κάνατε τὸ ἴδιο ποὺ ἔκανε καὶ ὁ ἐκ Μεσολογγίου φίλος μας. Μᾶς στείλατε γιὰ δικό σας ἕνα τραγοῦδι μιᾶς παληᾶς ἐπιθεωρήσεως Ἀλ. Εὐκλείδην.—Πολὺ καλὰ τ' ἀνέκδοτά σας καὶ θὰ δημοσιευθοῦν. Στεῖλτε μας κι' ἄλλα καὶ γράφτε μας ἀπὸ ποὺ τὰ μεταφράζετε.